

ที่ สศ ๐๐๐๑/ ๘๒๑

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๒ และ ๓ กทม. ๑๐๒๑๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล”

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล” จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะกรรมการเกษตรและสหกรณ์ ได้พิจารณาเห็นถึงความสำคัญของภาคการเกษตรไทยในการคงความสามารถเป็นภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศ เป็นฐานสำคัญในการพัฒนาเพิ่มมูลค่าให้กับภาคเศรษฐกิจ ตลอดจนสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับประชากรของประเทศไทยได้ต่อเนื่อง ต้องมีฐานมาจากชุมชนบนพื้นฐานของความรู้และความสามารถในการปรับใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสถานการณ์การผลิตในปัจจุบัน จึงได้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำ ความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล” เสนอต่อ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้พิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการเกษตรและสหกรณ์ ในเรื่องดังกล่าวและมีมติให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล” ต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การบูรณาการงานถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีให้กับชุมชน

๑.๑ รัฐควรให้ความสำคัญกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อเป็นศูนย์กลางการบูรณาการงานถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชุมชน สามารถเข้าถึงภาคการเกษตรในระดับท้องถิ่นทั่วทุกภูมิภาคผ่านช่องทางของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตระหนักถึงความสำคัญของภาคการเกษตรในชุมชน กำหนดให้ภารกิจส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรเป็นภารกิจร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนแผนงานการเกษตรเป็นศูนย์รวมในการจัดทำประชามหุบ้านหรือท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง การเกษตร

/๑.๒ รัฐควรสนับสนุน...

๑.๒ รัฐควรสนับสนุนให้สภาเกษตรกรแห่งชาติ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนภารกิจ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้บรรลุเป้าหมายเป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ที่กำหนดให้สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นกลไกในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรไปสู่เป้าหมายตามทิศทางการพัฒนา

๑.๓ หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีไปยังชุมชนควรลดความซ้ำซ้อนในการจัดตั้งกลุ่มประชาชนเพื่อให้เป็นตัวแทนของหน่วยงาน โดยอาศัยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลผ่านทางสมาชิกเพื่อให้เป็นศูนย์รวมของชุมชนด้านการเกษตรในลักษณะจุดบริการเพียงจุดเดียว

๑.๔ รัฐควรนำเอาภารกิจการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

๒. การทำหน้าที่บริการและถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชน

๒.๑ พัฒนาให้เป็นศูนย์รวมข้อมูลองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตรของชุมชน และประสานความร่วมมือให้มีการรับรู้ข้อมูลจากชุมชนอื่น รวมทั้งองค์กร หน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ตลอดจนสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพ สร้างแรงจูงใจ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม สามารถวางแผนการผลิต ปรับใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม พัฒนาการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ต่อยอดการผลิต แปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมกลุ่มพัฒนาบริหารจัดการงานเกษตรครบวงจรในชุมชน

๒.๒ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล ควรเพิ่มบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมให้ชุมชนอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างพอเพียงจากพันธุ์กรรมพืช พันธุ์กรรมสัตว์ ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นสมบัติของประเทศไทยคงความสามารถในการแข่งขันทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืน

๒.๓ จัดให้มีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรด้านต่างๆ ให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยวิธีการที่เหมาะสมกับพื้นที่และชุมชน เช่น การจัดฝึกอบรม การจัดตั้งศูนย์สาธิต การถ่ายทอดเสียงตามสาย การจัดทำคู่มือการนิเทศงานการเกษตร การจัดทำข้อมูลเพื่อเข้าสู่ระบบสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ชุมชน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๒.๔ จัดให้มีการถ่ายทอดผลงาน และประสบการณ์บริหารงานระหว่างศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๓. งบประมาณ

๓.๑ รัฐพึงจัดสรรงบประมาณสนับสนุนศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลผ่านทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยระบุงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานให้ชัดเจน เช่น

/คำตอบแทน...

คำตอบแทนการประชุมคณะกรรมการประจำเดือน คำตอบแทนในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานการให้บริการ รวมถึงการเทียบสิทธิคำตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนค่าใช้จ่ายเพื่อจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและสนับสนุนการสาธิตเพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรได้เหมาะสม

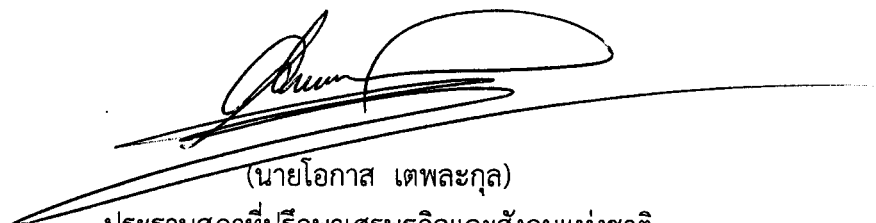
๓.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรบูรณาการแผนงานด้านการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรของหน่วยงานในระดับต่างๆ ให้กับเกษตรกรโดยใช้งบประมาณในลักษณะดำเนินการร่วมกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทั่วประเทศตามความเหมาะสมของประเภทการเกษตรและสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๓ รัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสามารถดำเนินกิจกรรมโดยไม่ต้องรอนงบประมาณจากรัฐเพียงอย่างเดียว นำข้อดีของการจัดทำประชามหมู่บ้านมาเป็นจุดหลักสำคัญเพื่อเสนอขอรับงบประมาณจากหน่วยงาน และองค์กรภาคเอกชนเพื่อมาดำเนินงานในลักษณะงานที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหากผลการพิจารณาเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทราบในโอกาสแรกด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายโอกาส เตพละกุล)
ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร. ๐- ๒๑๔๑- ๓๒๐๘

โทรสาร ๐- ๒๑๔๓ - ๔๗๑๒ - ๓

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๑. ความเป็นมา

ภาคการเกษตรนับเป็นภาคประชากรที่สำคัญของประเทศ แต่การประกอบอาชีพของเกษตรกรมักได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่าการลงทุน ทั้งด้วยความเสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง และปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำทำให้รายได้หลักที่มาจากอาชีพการเกษตรลดลง ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันรัฐบาลทุกชุดได้พยายามกำหนดนโยบายให้ภาคการเกษตรยังคงเป็นภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศไทย แต่ด้วยเหตุผลและข้อจำกัดในหลายประการของไทย รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงในระบบการค้าของเศรษฐกิจโลกที่เปิดการค้าเสรี ทำให้มีผลกระทบมาถึงการเกษตรของประเทศไทยและกระทบถึงเกษตรกรในที่สุด รัฐบาลจำเป็นต้องปรับภาคการเกษตรของไทยให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีเสถียรภาพและยังคงความสามารถในการเป็นภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศต่อไป

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาเห็นถึงความสำคัญของภาคการเกษตรไทย การเกษตรไทยจะเข้มแข็งได้ต้องมีพื้นฐานสำคัญเริ่มมาตั้งแต่ระดับชุมชน ควรมีกลไกสนับสนุนและเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและเกษตรกรในพื้นที่ จากความสำคัญดังกล่าว จึงเห็นควรดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการจัดให้มี “ศูนย์บริการจัดการเกษตรครบวงจรในชุมชน” เพื่อให้มีศูนย์กลางทำหน้าที่สนับสนุนภาคการเกษตร เกษตรกรและประชาชนในชุมชนได้ครบวงจร ตั้งแต่การวางแผนการผลิต การดูแลรักษา เก็บเกี่ยว แปรรูปเพิ่มมูลค่าและทำการตลาด รวมทั้งสามารถสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางในการทำการตกลงในด้านการเกษตรของชุมชน จากการศึกษาของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ พบว่าแนวคิดการจัดให้มี “ศูนย์บริการจัดการเกษตรครบวงจรในชุมชน” มีลักษณะใกล้เคียงกับ “ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล” หรือใช้ชื่อย่อว่า ศบกด. ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ โดยปัจจุบันมีการจัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน ๗,๑๐๖ ศูนย์ ทั่วประเทศ^๑ แต่ด้วยข้อจำกัดและอุปสรรคปัญหาในการดำเนินงานจึงเป็นเหตุให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ยังไม่สามารถดำเนินการในลักษณะ “ศูนย์บริการจัดการเกษตรครบวงจรในชุมชน” สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ศึกษาและจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล” เพื่อปรับให้ “ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล” เป็นประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรในทุกพื้นที่ และส่งผลถึงภาคการเกษตรไทย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

^๑ คู่มือการดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกด.) กรมส่งเสริมการเกษตร ๒๕๕๒

๒. การดำเนินงาน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล” ดังนี้

๒.๑ ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙, คู่มือการดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกด.), เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้น

๒.๒ ศึกษาดูงานและรับฟังความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อรับทราบข้อเท็จจริง สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข ดังนี้

(๑) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลน้ำผุด อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

(๒) จุดถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลนาชุมเห็ด ณ บ้านนายไม ไกรสุทธิ เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

(๓) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

๒.๓ ร่วมประชุมหารือกลุ่มย่อยร่วมกับผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ สำนักนายกรัฐมนตรี กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๔ สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จากเกษตรกรและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่ต่างๆ

๒.๕ ประชุมคณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อประมวล สรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานและจัดทำเป็นร่างความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบและนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. สารสำคัญของเรื่องและข้อวิเคราะห์

จากการศึกษาของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล” มีประเด็นสำคัญ โดยสรุป ดังนี้

๓.๑ สารสำคัญ

๓.๑.๑ ความสำคัญของภาคการเกษตรไทย

การพัฒนาประเทศในทุกช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ผ่านมามีภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย อย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากข้อวิเคราะห์ในหลายส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ได้วิเคราะห์ถึงความสำคัญของภาคการเกษตร ดังนี้ ภาคการเกษตรเป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ และเป็นฐานในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตรยังสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้สามารถพึ่งพาตนเองและยังก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้านทั้งเป็นแหล่งสร้างงาน และเชื่อมโยงวิถีชีวิตของสังคมไทยมีส่วนสำคัญในการลดความยากจนและลดผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ถึงแม้บทบาทภาคเกษตรจะลดลงแต่ยังคงเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของประเทศ โดยปัจจุบันมีพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีครัวเรือนเกษตรกร ๖.๙ ล้านครัวเรือน ประกอบด้วยเกษตรกรรายย่อยที่ผลิตเพื่อพึ่งพาตนเอง เกษตรกรที่ผลิตเชิงพาณิชย์ และเกษตรกรที่แปรรูปผลิตผลเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๓^๒ สามารถทำการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง รวมมูลค่า ๓๘๑,๕๙๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ลดจากร้อยละ ๙.๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ในขณะที่การผลิตส่วนใหญ่ยังมีปริมาณผลผลิตพอเพียงกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ ยังคงเป็นหลักประกันในการพึ่งพาและสร้างความมั่นคงของสินค้าเกษตรและอาหารที่ใช้ภายในประเทศได้และมีเหลือส่งออกสร้างรายได้ให้กับประเทศ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ปาล์มน้ำมันและยางพารา

๓.๑.๒ ความจำเป็นในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีไปยังเกษตรกร

ปัจจุบันตลาดสินค้าเกษตรมีอัตราการแข่งขันสูงมีการเปิดเขตการค้าเสรีส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรายย่อยในประเทศ แต่เมื่อพิจารณาการผลิตสินค้าเกษตรของไทยที่สำคัญบางชนิดยังมีประสิทธิภาพต่ำเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง ทั้งในด้านต้นทุนต่อหน่วยและความสามารถในการผลิตเชิงพื้นที่ นอกจากนี้แรงงานภาคการเกษตรซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของภาคการเกษตรไทยยังได้รับผลกระทบจากการที่ประเทศเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้เกษตรกรที่มีอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและประกอบกับคนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำการเกษตรและอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญของการเกษตรไทยในยุคปัจจุบันที่ไม่อาจละเลยที่ต้องนำมาพิจารณาคือการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของปริมาณและการกระจายตัวของน้ำฝน ระดับอุณหภูมิเฉลี่ยที่มีแนวโน้มสูงขึ้นรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในเชิงฤดูกาลต่างๆ จะส่งผลกระทบต่อการผลิตสินค้าเกษตร

จากข้อจำกัดและปัจจัยสำคัญต่างๆ ในการผลิตภาคการเกษตร สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาเห็นว่าปัจจุบันการทำการเกษตร

^๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๔ หน้าที่ ๕๒

จำเป็นต้องดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของการรับรู้รับทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบันสามารถนำข้อมูลมาวางแผนการผลิต และต้องมีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับการผลิตทางการเกษตร และมีการจัดการตลาดให้เหมาะสมตามศักยภาพของชุมชน จึงมีความจำเป็นและนับเป็นภารกิจสำคัญของภาครัฐที่จะต้องทำการประชาสัมพันธ์ข้อมูลตลอดจนจัดการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีไปยังเกษตรกรในหมู่บ้าน ชุมชน และตำบลต่างๆ อย่างทั่วถึงเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพสำหรับการยังชีพและพัฒนาต่อยอดไปสู่การวางแผนการผลิตการเกษตรทั้งพืช ปศุสัตว์ การประมง และงานเกษตรกรรมชนิดต่างๆ จากเพียงเพื่อผลิตเป็นสินค้าขั้นปฐมนำไปสู่การแปรรูปเพิ่มมูลค่า มีการรวมกลุ่มร่วมพัฒนาการผลิตสินค้าทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และมีความสามารถในการจัดการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีรวมทั้งการบริหารจัดการเกษตรแบบครบวงจรในชุมชน เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ในการจัดการทางการตลาดให้กับสินค้าในหมู่บ้าน ชุมชนและตำบลของตนเอง

๓.๑.๓ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ปรับการดำเนินงานให้เป็นไปตามกระบวนการในการพัฒนาการเกษตรและตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่บัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน ปรับเปลี่ยนกระบวนการในการพัฒนาการเกษตรที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เกษตรกร สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนด้วยตนเอง และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในลักษณะบูรณาการ โดยเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการวางแผนและพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาการเกษตร การเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร ปรับปรุงคุณภาพสินค้า วางแผนในการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และพัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาการเกษตรตลอดจนส่งเสริมให้มีการออมและระดมทุนของชุมชน เพื่อการลงทุนทางธุรกิจการเกษตร จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของส่วนราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับท้องถิ่น และการบริการด้านการพัฒนาการเกษตร ที่มีการผสมผสานสามารถให้บริการแก่เกษตรกรที่จุดเดียว (One Stop Service) และเป็นลักษณะบูรณาการจากส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทุกหน่วยงานทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง โดยนำเอาปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเป็นหลักในการดำเนินการ จึงมีการจัดตั้ง ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๓) รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น พึ่งตนเองและตัดสินใจ มาตรา ๘๔ (๘) รัฐจะต้องคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดรวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรเอง ซึ่งสอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และประกอบกับ

คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดแผนในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรถ่ายโอนภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในลักษณะดำเนินงานร่วมกันโดยรัฐจะเป็นผู้สนับสนุนวิชาการ และท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติและสนับสนุนงบประมาณ จนถึงปัจจุบันได้เกิดความร่วมมือขึ้นแล้วในหลายเรื่อง และหลายระดับด้วยกัน เช่น การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรร่วมกันระหว่างศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ (MOU) ระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและพัฒนาด้านการเกษตรของท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้มีการปรับเปลี่ยนบทบาทและการตั้งงบประมาณของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถดำเนินภารกิจ การสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในแต่ละระดับ เพื่อให้เกษตรกรในท้องถิ่นมีรายได้ที่ดีและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญในกระบวนการที่ให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจในการผลิตการเกษตรด้วยตนเอง และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้ภารกิจการถ่ายโอน ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ในการพัฒนาการเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์แก่เกษตรกร

ในปัจจุบันมีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ทั่วประเทศ จำนวน ๗,๑๐๗ ศูนย์ แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกตำบลทั่วประเทศ มีภารกิจหลักๆ และเป็นประโยชน์กับเกษตรกรในการถ่ายทอดเทคโนโลยี การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการเกษตรการพยากรณ์และการเตือนภัยธรรมชาติ ภัยศัตรูพืช และภัยเศรษฐกิจ เป็นศูนย์เรียนรู้และให้บริการประชาชนทางการเกษตรในชุมชน

๓.๒ ข้อวิเคราะห์

๓.๒.๑ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

เริ่มแรกศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ได้รับการจัดตั้งขึ้น ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และต่อมาได้มีการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และประกอบกับคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดแผนในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรถ่ายโอนภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในลักษณะดำเนินงานร่วมกันได้ส่งผลกระทบต่อการทำงาน เนื่องจากเป็นภารกิจถ่ายโอนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกทำโดยอิสระ จึงได้รับความสนใจและให้การร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแต่พื้นที่จะเห็นความสำคัญ เป็นเหตุผลสำคัญทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

อุปสรรคและปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการใช้กลไกศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อพัฒนาการเกษตรของท้องถิ่น

(๒) ขาดงบประมาณเพื่อใช้ในการฝึกอบรมและพัฒนาสมรรถนะ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ตามความจำเป็น

(๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีระเบียบรองรับค่าใช้จ่ายให้แก่คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เช่น ค่าตอบแทนการประชุมประจำเดือน ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายในส่วนของวัสดุสำนักงาน ค่าใช้จ่ายจัดทำข้อมูล/เอกสาร

(๔) ขาดงบประมาณในการเตรียมความพร้อมศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อการให้บริการด้านการเกษตร เช่น ค่าเครื่องมือ ค่าอุปกรณ์ ค่าจัดทำเอกสาร คำแนะนำ ฯลฯ

(๕) ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) งบประมาณสนับสนุน/อุดหนุนศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อการพัฒนาการเกษตรค่อนข้างน้อย เช่น การส่งเสริมกลุ่มอาชีพ การฟื้นฟูทรัพยากรเกษตร การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ฯลฯ

(๗) ขาดการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกับแผนพัฒนาการเกษตร ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน

๓.๒.๒ ปัญหาการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

(๑) ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนของหน่วยงานต่างๆ จากภาครัฐมีการดำเนินงานในลักษณะต่างหน่วยงานต่างทำทั้งที่จริงกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเดียวกัน และอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนต้องสละเวลาการทำงานมารับฟังข้อมูลในหลายครั้ง รวมทั้งภาครัฐยังต้องใช้งบประมาณซ้ำซ้อนในกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน

(๒) ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๔ (๘) รัฐจะต้องคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดรวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรเอง ซึ่งเป็นผลให้เกิดสภาเกษตรกรแห่งชาติ นับเป็นโอกาสสำคัญของภาคการเกษตรในการมีช่องทางการนำเสนอข้อมูลและข้อคิดเห็นจากภาคเกษตรสู่ภาครัฐได้โดยตรง และในปัจจุบันได้มีการดำเนินงานจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม และในโอกาสที่สภาเกษตรกรแห่งชาติ จะต้องลงพื้นที่ทำความเข้าใจกับชุมชนควรมีการพิจารณาการใช้ประโยชน์จากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อช่วยขับเคลื่อนงาน

ในระดับหมู่บ้าน ชุมชน และตำบลด้วยอีกทางหนึ่ง และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในชุมชน อย่างเป็นเอกภาพ

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบล (ศบกด.) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะให้ คณะรัฐมนตรีพิจารณา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคการเกษตรในระดับหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล และส่งผล ต่อภาคการเกษตรในภาพรวม โดยเห็นสมควรส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ดังนี้

๔.๑ การบูรณาการงานถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีให้กับชุมชน

๔.๑.๑ รัฐควรให้ความสำคัญกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบล เพื่อเป็นศูนย์กลางการบูรณาการงานถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชุมชน สามารถเข้าถึงภาคการเกษตร ในระดับท้องถิ่นทั่วทุกภูมิภาคผ่านช่องทางของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตระหนักถึงความสำคัญของภาคการเกษตรใน ชุมชน กำหนดให้ภารกิจส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรเป็นภารกิจร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนแผนงานการเกษตรเป็นศูนย์รวมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านหรือ ท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการเกษตร

๔.๑.๒ รัฐควรสนับสนุนให้สภาเกษตรกรแห่งชาติ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนภารกิจ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้บรรลุเป้าหมายเป็นไปตามทิศทางที่กำหนด ไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ที่กำหนดให้สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นกลไกใน การขับเคลื่อนภาคการเกษตรไปสู่เป้าหมายตามทิศทางการพัฒนา

๔.๑.๓ หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีไปยัง ชุมชนควรลดความซ้ำซ้อนในการจัดตั้งกลุ่มประชาชนเพื่อให้เป็นตัวแทนของหน่วยงาน โดยอาศัย ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลผ่านทางสมาชิกเพื่อให้เป็นศูนย์รวมของชุมชน ด้านการเกษตรในลักษณะจุดบริการเพียงจุดเดียว

๔.๑.๔ รัฐควรนำเอาภารกิจการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีของศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

๔.๒ การทำหน้าที่บริการและถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชน

๔.๒.๑ พัฒนาให้เป็นศูนย์รวมข้อมูลองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตรของชุมชน และประสานความร่วมมือให้มีการรับรู้ข้อมูลจากชุมชนอื่น รวมทั้งองค์กร หน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ตลอดจนสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพ

สร้างแรงจูงใจก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม สามารถวางแผนการผลิต ปรับใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม พัฒนาการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ต่อยอดการผลิต แปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมกลุ่มพัฒนาบริหารจัดการงานเกษตรครบวงจรในชุมชน

๔.๒.๒ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล ควรเพิ่มบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมให้ชุมชนอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างพอเพียงจากพันธุกรรมพืช พันธุกรรมสัตว์ ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เป็นสมบัติของประเทศไทย คงความสามารถในการแข่งขันทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ จัดให้มีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรด้านต่างๆ ให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยวิธีการที่เหมาะสมกับพื้นที่และชุมชน เช่น การจัดฝึกอบรม การจัดตั้งศูนย์สาธิต การถ่ายทอดเสียงตามสาย การจัดทำคู่มือการนิเทศงานการเกษตร การจัดทำข้อมูลเพื่อเข้าสู่ระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ชุมชน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๔.๒.๔ จัดให้มีการถ่ายทอดผลงานและประสบการณ์บริหารงานระหว่างศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๔.๓ งบประมาณ

๔.๓.๑ รัฐพึงจัดสรรงบประมาณสนับสนุนศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลผ่านทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยระบุงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานให้ชัดเจน เช่น ค่าตอบแทนการประชุมคณะกรรมการประจำเดือน ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานการให้บริการ รวมถึงการเทียบสิทธิค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนค่าใช้จ่ายเพื่อจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและสนับสนุนการสาธิตเพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรได้เหมาะสม

๔.๓.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรบูรณาการแผนงานด้านการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรของหน่วยงานในระดับต่างๆ ให้กับเกษตรกรโดยใช้งบประมาณในลักษณะดำเนินการร่วมกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทั่วประเทศตามความเหมาะสมของประเภทการเกษตรและสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

๔.๓.๓ รัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สามารถดำเนินกิจกรรมโดยไม่ต้องรอนงบประมาณจากรัฐเพียงอย่างเดียว นำข้อดีของการจัดทำประชาคมหมู่บ้านมาเป็นจุดหลักสำคัญเพื่อเสนอขอรับงบประมาณจากหน่วยงาน และองค์กรภาคเอกชน เพื่อมาดำเนินงานในลักษณะงานที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน